

MONIKA SAK, *ARCHIWUM UNIwersYTETU IM. ADAMA MICKIEWICZA W POZNANIU. ORGANIZACJA, DZIAŁALNOŚĆ, ZASÓB*, Instytut Historii UAM, Poznań 2019, ss. 269

Archiwa uniwersyteckie otaczają opieką pamięć o dziejach polskiej nauki oraz kultury i ich twórcach. Mimo, że postulaty docenienia ich szczególnej roli polegającej na łączeniu funkcji archiwum zakładowego uczelni z zadaniami archiwów historycznych o charakterze naukowym pojawiały się już blisko pięćdziesiąt pięć lat temu, nadal w znacznym stopniu nie zostały zrealizowane. Wiedza o zadaniach tych jednostek nie jest powszechna nie tylko wśród szerokiego grona użytkowników archiwów, ale również wśród decydentów, a nawet, niejednokrotnie, wśród władz uczelni¹. Z tym większym uznaniem należy przyjąć każdą inicjatywę, która przybliży działalność i zasób archiwum uniwersyteckiego szerokiemu gronu odbiorców.

Omawiana publikacja powstała na podstawie rozprawy doktorskiej Moniki Sak² pod tytułem „Archiwum Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Z problematyki zarządzania dokumentacją szkoły wyższej”. Oparta została głównie na źródłach archiwalnych zgromadzonych w Archiwum Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (dalej: AUAM), źródłach drukowanych oraz na dokumentacji bieżącej archiwum i uczelni. Najważniejsze z nich to protokoły posiedzeń i uchwały senatu oraz innych ciał kolegialnych, zarządzenia rektora, regulaminy, statuty, okólniki i inne wewnętrzne akty normatywne. Ponadto wykorzystano składy osobowe i kroniki uniwersytetu oraz prasę. Przywołanie blisko stu opracowań i prawie trzydziestu stron internetowych świadczy o znajomości literatury przedmiotu i swobodzie posługiwania się przez Autorkę tradycyjnymi i elektronicznymi źródłami informacji. Praca obejmuje stan prawny i faktyczny oraz stan badań na koniec 2017 r.

Opracowanie jest monografią archiwum jako jednostki organizacyjnej uczelni i ogniwa państwowej sieci archiwalnej, przedstawia jego organizację, zadania oraz charakterystykę zasobu. Wpisuje się tym samym w coraz

---

¹ A. Żeleńska-Chełkowska, *Rola i zadania archiwów szkół wyższych*, „Archiwista” 1966, nr 1(4), s. 13–14; A. Łosowska, *Archiwum uniwersyteckie w procesie kształtowania wiedzy o przeszłości uczelni i jej profesorach*, [w:] *Archiwa bez granic. Pamiętnik VII Powszechnego Zjazdu Archiwistów Polskich: Kielce 20–21 września 2017 r.*, red. W. Chorążyczewski, K. Strykowski, Warszawa 2019, s. 429.

² Monika Sak od kilkunastu lat jest pracownikiem Archiwum Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, pracę doktorską, napisaną pod kierunkiem prof. dra hab. Krzysztofa Strykowskiego, obroniła w 2015 r. na Wydziale Historycznym Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Zob.: <https://repozytorium.amu.edu.pl/bitstream/10593/12997/1/Monika%20Sak.%20Praca%20doktorska.pdf>, [dostęp: 11.08.2020].

szerszy nurt badań nad różnymi aspektami działalności archiwów szkół wyższych³.

W rozdziale pierwszym (*Zarys dziejów Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza*) Autorka opisała w sposób zwięzły blisko stuletnią historię uczelni. Wyznaczenie pięciu cezur (1919–1939, 1939–1945, 1945–1955, 1956–1989 i okres III Rzeczypospolitej), pozwoliło na przedstawienie jej losów na tle wydarzeń historycznych i przemian społeczno-politycznych w Polsce. Omówione zostały przede wszystkim zmiany struktury organizacyjnej, głównie tworzenie i przekształcanie podstawowych komórek organizacyjnych, tzn. wydziałów, od trzech w 1919 r. do piętnastu w 2017 r. Szczególnie interesująca okazała się ewolucja wydziałów Rolniczo-Leśnego, Lekarskiego i Farmaceutycznego, a także Studium Wychowania Fizycznego (s. 39), które stały się kolebką trzech samodzielnych uczelni istniejących obecnie w Poznaniu. Pokróćce przedstawiono sylwetki twórców, rektorów i najwybitniejszych przedstawicieli kadry naukowej uniwersytetu, m. in. prof. Heliodora Świącickiego (s. 23–24), Jerzego Suszki (s. 37), Benona Miśkiewicza (s. 45) i Janusza Ziółkowskiego (s. 45–46). Dużo uwagi Autorka poświęciła problemom lokalowym uniwersytetu i staraniom o rozbudowę jego bazy materialnej, zarówno w początkach jego funkcjonowania, jak i po II wojnie światowej (s. 24, 29–30, 43), aż do czasów współczesnych i budowy kampusu na Morasku, w peryferyjnej dzielnicy Poznania, gdzie znalazło swoją siedzibę także archiwum⁴.

W rozdziale drugim (*Administracja Uniwersytetu 1919–2017*) omówione zostały przekształcenia jednostek administracji uniwersyteckiej, zarówno centralnej, jak i wydziałowej, a także jednostek pomocniczych. Przez cały okres istnienia uniwersytetu, centralną komórką administracji był i pozostaje dział zajmujący się obsługą rektora (s. 54, 57, 62, 68). Już w 1920 r. pojawiły się kolejne pioniry administracji (kwestura i dział odpowiedzialny za sprawy gospodarcze, w tym administrację nieruchomości), które istnieją nieprzerwanie i są jej filarami do chwili obecnej. Jednostki administracji wydziałowej w postaci sekretariatów

³ Publikacje o podobnym charakterze, choć znacznie skromniejsze, powstały w ostatnich latach w odniesieniu do archiwów kilku młodszych polskich uczelni, zob.: D. Kasperek, *Historia Archiwum Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego*, „Echa Przeszłości” 2002, t. 3, s. 155–170; A. Bieniek, A. Krzemińska, *Archiwum Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach: organizacja, działalność i miejsce w strukturach uczelni*, „Poznański Rocznik Archiwalno-Historyczny” 2005/2007, r. 12/14, s. 91–97; M. Marcinkowska, *Archiwum*, [w:] *Droga do Uniwersytetu: 1969–2009*, red. W. Caban, M.B. Markowski, Kielce, 2009, s. 235–243; R. Poletyło, *Działalność Archiwum Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie w świetle jego sprawozdawczości w latach 2003–2015*, „Saeculum Christianum. Pismo Historyczne” 2015, t. 22, s. 291–298; P. Frąckowiak, *Od Archiwum Wyższej Szkoły Pedagogicznej do Archiwum Uniwersytetu Szczecińskiego: ewolucja archiwum uczelnianego*, „Archiwista Polski” 2016, r. 21, nr 4, s. 45–56.

⁴ M. Pszczółkowski, *Zjawisko kampusu uniwersyteckiego w architekturze PRL*, [w:] *Pod dyktando ideologii. Studia z dziejów architektury i urbanistyki w Polsce Ludowej*, red. P. Knap, Szczecin 2013, s. 327–329, 332.

wydziałów również od pierwszych lat wspierały administrację centralną w ramach zmieniających się kompetencji (s. 55, 63, 66, 71–72). Znacznym ułatwieniem dla śledzenia przekształceń administracji uniwersyteckiej są trzy schematy, obejmujące jej stan w latach 1919–1939 (s. 56), w r. akad. 1945/1946 (s. 60) oraz współcześnie (s. 74–75). Omówienie stanu kadry urzędniczej (s. 78–79, 82–83, 85–86, 239–251) jest dodatkowym atutem przedstawionej analizy.

Rozdział trzeci (*Kancelaria uniwersytecka*) zawiera analizę procesu aktotwórczego w Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza. Omówiono obowiązujące normatywy i systemy kancelaryjne, sposób wykonywania czynności kancelaryjnych, a także rodzaje wytwarzanej dokumentacji. W okresie międzywojennym i aż do 1953 r. uniwersytet nie posiadał normatywów kancelaryjnych. Obowiązywał dziennikowy system kancelaryjny, a jedna zcentralizowana kancelaria realizowała większość czynności kancelaryjnych, z wyjątkiem merytorycznego załatwiania spraw i przechowywania dokumentacji bieżącej (s. 90–92, 95–96). W 1952 r., jak w innych polskich uniwersytetach, wprowadzono bezdziennikowy system kancelaryjny i kancelarię zdecentralizowaną⁵. Własne normatywy kancelaryjne zaczęły obowiązywać dopiero w 1973 r. i były nowelizowane w 1987 oraz w 2004 r. Porównując je, Autorka wyciągnęła słuszny wniosek, że kolejne wersje były bardziej dostosowane do bieżących potrzeb pracy administracji szkoły (s. 99–104). Nie można jednak zgodzić się, że brak w zasobie archiwalnym AUAM planu registratury z okresu międzywojennego oraz strukturalno-rzeczowego wykazu akt z 1952 r. nie pozwala stwierdzić, czy były one stosowane (s. 97, 101). Badanie cech zewnętrznych i wewnętrznych zachowanej dokumentacji powinno pozwolić na stwierdzenie, czy wykaz akt był stosowany⁶.

W całym omawianym okresie uniwersytet wykonywał czynności kancelaryjne w systemie tradycyjnym. Warto jednak zaznaczyć, że w Strategii Rozwoju Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu na lata 2009–2019, jako jedno z zadań wpisano wprowadzenie elektronicznego obiegu dokumentów. W czerwcu 2016 r. podpisano umowę na korzystanie z systemu EZD Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego, a w styczniu 2017 r. powołano zespół projektowy ds. wdrażania systemu Zarządzania Obiegiem Dokumentów⁷. Szkoda, że Autorka w żaden sposób nie odniosła się do tych poczynań.

⁵ H. Barycz, *Najnowsze dzieje Archiwum Uniwersytetu Jagiellońskiego (1901–1963)*, [w:] *Historia Archiwum Uniwersytetu Jagiellońskiego*, red. idem, Kraków 1965, s. 135; H. Moraczewska, *Kancelaria i archiwa uniwersyteckie w Polsce Ludowej*, Toruń 1982, s. 75–76.

⁶ M. Marcinkowska, *Analiza procesu archiwotwórczego na przykładzie akt Działu Nauczania Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Kielcach*, „Archiwista Polski” 2001, r. 6, nr 2, s. 36.

⁷ Strategia Rozwoju Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu na lata 2009–2019. Misja, wizja, cele strategiczne i operacyjne, s. 14, <https://pracownicy.amu.edu.pl/data/assets/pdf/file/0005/22748/Strategia-rozwoju.pdf> [dostęp: 13.08.2020]; Informacje o systemie, <http://ezdedu.amu.edu.pl/o-ezd/> [dostęp: 14.08.2020].

Charakteryzując wytwarzaną w uczelni dokumentację, Autorka przyjęła dwa kryteria: materiałów archiwalnych i dokumentacji niearchiwalnej oraz dokumentacji typowej i specyficznej. Co do materiałów archiwalnych sprawa jest jasna, wynikająca z wykazów akt (s. 103–104). Pewne zastrzeżenia budzi natomiast zastosowanie drugiego kryterium. Do dokumentacji typowej zaliczono wewnętrzne akty normatywne, w tym uchwały, akta personalne pracowników, dokumentację finansową oraz gospodarczą (ale tylko dla okresu międzywojennego). Do specyficznej – przede wszystkim dominującą dokumentację toku studiów, w tym akta osobowe studentów i prace dyplomowe, akta organizacji studenckich, akta awansów naukowych, ale także protokoły posiedzeń ciał kolegialnych, w tym Senatu, na których podejmowane są wspomniane uchwały oraz dokumentację remontów (s. 94–95, 109–111).

W rozdziale czwartym (*Archiwum Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu*) Autorka z dużą skrupulatnością przeanalizowała odnoszące się do archiwów uczelnianych akty prawne, w tym rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19 lutego 1957 r. w sprawie państwowego zasobu archiwalnego, jak i prawo o szkolnictwie wyższym (s. 113–116)⁸. Brak uregulowań dotyczących archiwów w przepisach resortu nauki spowodował, że zwykle były i nadal często są one usytuowane w pionach administracyjnych. Dlatego fakt, że już cztery lata po utworzeniu AUAM uzyskało charakter naukowo-badawczy, a z czasem status jednostki ogólnouczelnianej (s. 117–120)⁹, należy uznać za duży sukces, stwarzający warunki dla dalszego pomyślnego rozwoju¹⁰.

Zamieszczone w tym rozdziale wykresy, wykazy i tabele pozwalają zapoznać się ze stanem osobowym AUAM. Przez ponad 60 lat funkcjonowania, w placówce pracowało 32 pracowników, a staż pracy niektórych wynosił od 20 do blisko 40 lat! Liczebność personelu, choć słusznie uznawana przez Autorkę za niewystarczającą (obecnie ośmiu pracowników), stawia AUAM w całkiem do-

⁸ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19 lutego 1957 r. w sprawie państwowego zasobu archiwalnego (Dz.U. 1957, nr 12, poz. 66); H. Moraczewska, op.cit., s. 107–108.

⁹ Ibidem, s. 112–116; Według ankiety przeprowadzonej przez Igora Makacewicza, archiwistę z Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy, wśród 92 archiwów uczelnianych w Polsce w 2018 r., ponad 55 % z nich podlegało różnym jednostkom administracji – od kanclerza do dyrektora ds. gospodarczych i kierownika miasteczka akademickiego, zob.: I. Makacewicz, *Praca, pasja, prestiż – kim jest archiwista uczelniany. Blaski i cienie zawodu* (referat wygłoszony na konferencji Sekcji Archiwów Instytucji Naukowych i Kulturalnych Stowarzyszenia Archiwistów Polskich „My i nasze archiwa – sytuacja archiwów i archiwistów w uczelniach wyższych”, Bydgoszcz, 13–14 września 2018); P. Radziejewski, *Uniwersyteckie archiwa medyczne i ich rola w kształtowaniu zasobu historycznego w Polsce*, [w:] *Archiwa bez granic...*, s. 253–254.

¹⁰ Z tym większym żalem należy przyjąć fakt, że mimo wielu osiągnięć i wyróżniającej pozycji wśród archiwów uniwersyteckich, w wyniku zmian organizacyjnych w Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza, które miały miejsce w 2019 r., archiwum utraciło charakter naukowy, podporządkowane zostało kanclerzowi uczelni, a jego zadania mają głównie charakter administracyjny. Zob.: regulamin organizacyjny Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, § 63, https://pracownicy.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0004/389470/Regulamin-organizacyjny.pdf [dostęp: 1.08.2020].

brym położeniu, zarówno w porównaniu do archiwów uczelni poznańskich, jak i innych uczelni w Polsce (s. 126–127, 131–133)¹¹.

W rozdziale piątym (*Funkcje i zadania Archiwum Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu*) szczegółowo opisane zostały niekorzystne warunki lokalowe, z którymi borykano się od powstania archiwum i które stały się ostatecznie przyczyną poważnych ubytków zasobu, związanych z zalaniem dokumentacji w 2004 r. (s. 152–156).

W dalszej części rozdziału przeanalizowano kolejne etapy procesu archiwizacji. W kwestii gromadzenia zwrócono uwagę na ciągle istniejące trudności w egzekwowaniu systematycznego przekazywania dokumentacji z jednostek organizacyjnych, co jest stałym problemem wielu archiwów zakładowych, w tym również uniwersyteckich (s. 142). Narastanie zasobu zostało zobrazowane wyłącznie ilością akcesji, z podziałem na poszczególne lata i komórki organizacyjne (s. 142–145). Opracowywanie dokumentacji w II poł. XX w. skupiało się głównie na selekcji i nadawaniu układu archiwalnego ocalałej z pożogi wojennej dokumentacji z lat 1919–1945 i dokumentacji do 1952 r., która trafiła do archiwum w postaci nieuporządkowanej registratury, a także nadawaniu właściwego układu dokumentacji współczesnej, nieprawidłowo przygotowanej w jednostkach organizacyjnych (s. 159–160). W toku tych prac powstały pomoce ewidencyjne w postaci katalogów kartkowych, inwentarzy i spisów zdawczo-odbiorczych, których głębia informacyjna pozwala w nich widzieć bardzo przydatne narzędzia. Z opisu wykonywanych czynności wnioskować można, że większość wysiłku personelu pochłania porządkowanie akt osobowych studentów i prac dyplomowych, w ostatnich latach zaczęto prowadzić bazy danych dla tej dokumentacji (s. 160–162). Niezbędny etap procesu archiwizacji, tzn. brakowanie dokumentacji niearchiwalnej, odbywa się głównie bezpośrednio w komórkach organizacyjnych, ale przy udziale personelu archiwum (s. 181). Zabrakło w tym rozdziale informacji o wielkości zasobu i jego narastaniu, ich uzyskanie było możliwe w oparciu o przepisy dotyczące ewidencjonowania zasobu, poprzez zestawienie wielkości nabytków i ewentualnych ubytków¹².

Liczba wizyt w pracowni, opracowanych kwerend oraz wypożyczeń wewnątrzuczelnianych poświadcza, że zasób cieszy się dużym zainteresowaniem, wykorzystywany jest do celów służbowych, ale także na potrzeby opracowań dotyczących dziejów uczelni czy indywidualnych poszukiwań, w tym genealogicznych (s. 173, 177–178). Warto zaznaczyć, że podjęto digitalizację najpo-

¹¹ Dzięki wspomnianej wcześniej ankiecie ustalono, że w objętych nią archiwach zatrudnionych było średnio 2,86 pracownika, ale aż blisko 33% zatrudniało jedną osobę, 25% dwie, a 15% trzy, I. Makacewicz, op.cit.

¹² Zarządzenie Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych nr 11 z dnia 4 listopada 2013 r. w sprawie ewidencji zasobu archiwalnego w archiwach państwowych, https://www.archiwa.gov.pl/images/docs/akty_normatywne/zarzadzenie_nr_11_z_4_11_2013.pdf [dostęp: 15.08.2020]. R. Poletyło, op.cit., s. 296.

popularniejszego zasobu, a AUAM było pionierem w tej dziedzinie wśród archiwów uczelnianych¹³. Potencjał drzemący w zasobach archiwów akademickich z pewnością czeka na szersze grono badaczy. Z tym zagadnieniem ściśle wiąże się działalność informacyjna i popularyzatorska, którą Autorka potraktowała enigmatycznie (s. 182–184, 191–193). AUAM, jak większość archiwów uczelnianych, nie wykorzystuje możliwości popularyzacji swojego zasobu poprzez własną stronę internetową czy inne portale¹⁴. Realizacja funkcji edukacyjnej przyjmuje różne formy: archiwum zorganizowało kilkanaście wystaw, pracownicy w ramach aktywności własnej lub członkostwa w polskich i międzynarodowych organizacjach archiwistów biorą udział w konferencjach naukowych. Przeprowadzają również szkolenia z zakresu przepisów kancelaryjno-archiwalnych dla nowo przyjmowanych pracowników i doraźne, najczęściej przy okazji przygotowywania dokumentacji do archiwizacji oraz nadzorują praktyki dla studentów Wydziału Historycznego i biorą udział w zajęciach dydaktycznych (s. 184–191)¹⁵.

Rozdział szósty (*Zasób Archiwum Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu*) jest najciekawszym rozdziałem omawianej pracy. Autorka wykażała się w nim świetną znajomością zasobu, składającego się co prawda z typowych dla archiwów uniwersyteckich grup i rodzajów dokumentacji, ale posiadającego własną specyfikę. Jak we wszystkich uczelniach, przeważającą jego część stanowią akta studenckie, ale fakt, że kilkanaście tysięcy jednostek pochodzi z okresu międzywojennego, znacznie zwiększa ich wartość. Ściśle z nimi związane są prace dyplomowe (s. 196, 202–204, 218–220). Życie studentów ilustruje także interesująca dokumentacja organizacji studenckich, zwłaszcza korporacji z okresu międzywojennego (s. 211–212, 223–224)¹⁶. Dokumentacja odnosząca

¹³ M. Marcinkowska, *Ukazać przeszłość przyszłości – digitalizacja zbiorów archiwów instytucji nauki i kultury*, [w:] *Zatrzymać przeszłość, dogonić przyszłość. Pamiętnik VI Powszechnego Zjazdu Archiwistów Polskich, Wrocław 5–7 września 2012 r.*, red. W. Chorążyczewski, K. Strykowski, Warszawa 2013, s. 206.

¹⁴ Należy z dużą satysfakcją zauważyć, że stan ten ulega zmianie i na stronach archiwów uniwersyteckich zaczynają pojawiać się inwentarze, np. Uniwersytetu Jagiellońskiego, UMK w Toruniu czy Uniwersytetu Szczecińskiego. Zob.: Archiwum Uniwersytetu Jagiellońskiego, <http://www.archiwum.uj.edu.pl/inwentarze-oddzialu-akt-nowych-archiwum-uj>; Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu Archiwum, <https://www.archiwum.umk.pl/zasob/charakterystyka-zasobu-archiwalnego/>; Archiwum Uniwersytetu Szczecińskiego, <http://archiwum.usz.edu.pl/zasob-archiwum/> [dostęp: 15.08.2020]. Kilka archiwów uniwersyteckich rozpoczęło publikowanie informacji o swoim zasobie na portalu szukajwarchiwach.gov.pl.

¹⁵ A. Krzemińska, *Udział archiwów uniwersyteckich w procesie kształcenia archiwistów*, [w:] *Archiwistyka na uniwersytetach, archiwistyka w archiwach*, Toruńskie Konfrontacje Archiwalne, t. 1, red. W. Chorążyczewski, A. Rosa, Toruń 2009, s. 318–319, 323–324.

¹⁶ A. Łosowska, *Problemy przechowywania i przetwarzania masowej dokumentacji osobowej w szkole wyższej*, „Archiwista Polski” 2001, r. 6, nr 1, s. 48–51; K. Dagga, B. Ząbczyk-Chmielewska, *Życie studenckie poza teczką: dokumentacja i archiwalia organizacji studenckich Politechniki Gdańskiej w zbiorach Pracowni Historii PG oraz Archiwum PG*, [w:] *Dokumentacja nieaktowa w in-*

się do nauczycieli akademickich, zawierająca dane o ich rozwoju naukowym, to kolejna obszerna seria dokumentacji o dużej wartości badawczej (s. 205–206, 221)¹⁷. Wyróżniająca zasób AUAM jest dokumentacja Reichsuniversität Posen z lat 1941–1945 (s. 213–215). W archiwum zgromadzono nieliczne spuścizny po pracownikach naukowych uczelni, które oczekują na opracowanie (s. 224–225). Fotografie oraz muzealia (głównie medale i statuetki okolicznościowe oraz odznaczenia państwowe) uzupełniają różnorodność zbiorów (s. 229–231).

Niedosyt pozostawia, sygnalizowany wcześniej, brak jednoznacznej informacji o wielkości zasobu, czytelnik napotyka natomiast na tak ogólnikowe określenia jak „kilkanaście tysięcy teczek” (s. 202), „zachowane archiwalia [...] są dość liczne” (s. 212), „stosunkowo niewiele jest akt przekazanych przez” czy „znaczną część zasobu [...] stanowią” (s. 223). W sposób mało precyzyjny określono metraż zasobu (s. 194, 197), a z drugiej strony m.b. stały się podstawową jednostką miary dla wszystkich rodzajów dokumentacji, bez uwzględnienia j.a. lub MB (s. 217, 229).

Autorka opracowała 6 tabel, 14 wykresów, 8 schematów organizacyjnych i 2 wykazy, które w sposób syntetyczny porządkują informacje. Mimo drobiazgowości, nie ustrzegła się błędów. Choć część z nich ma charakter ewidentnie redakcyjny, w kontekście w jakim się pojawiają, stają się błędami rzeczowymi. Tak jest z określeniem czasu funkcjonowania Administracji Domów Czynszowych (s. 55 i 56). W kilku miejscach pracy przywołano podstawowy dla polskiej archiwistyki akt prawny, mianowicie dekret z dnia 7 lutego 1919 r. o organizacji archiwów państwowych i opiece nad archiwaliami, wymiennie jednak obok prawidłowego tytułu, posługuje się błędnym (s. 113, 260). Podobnie rzecz się ma z opracowaniem *Zarys dziejów Wydziału Prawa Uniwersytetu w Poznaniu 1919–2004*¹⁸, które dwukrotnie występuje pod błędnym tytułem (s. 234). W schemacie nr 8, przedstawiającym czynności kancelaryjne w archiwum (s. 124), zwrot wektora ilustrującego czynności wykonywane przez kierownika skierowany jest w niewłaściwym kierunku. Błędna jest struktura kilku przypisów (przypis 37 i 38, s. 18; przypis 628, s. 182; przypis 724 i 726, s. 219–220; przypis 755, s. 231). W bibliografii umieszczono rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie dokumentacji przebiegu studiów z dnia 14 września 2011 r., w tekście jest mowa o wersji tego aktu z 2016 r., pomyłka

---

stytucjach nauki i kultury: XVI Konferencja Sekcji Archiwów Szkół Wyższych, Instytucji Naukowych i Kulturalnych Stowarzyszenia Archiwistów Polskich, 25–27 maja 2008, Kielce-Jodłowy Dwór, red. M. Marcinkowska, Kielce 2009, s. 29–30.

¹⁷ A. Domalanus, *Archiwa uczelniane jako baza źródłowa dla badań regionalnych*, „Archiwista Polski” 2004, r. 9, nr 2, s. 60–61; M. Marcinkowska, *Od WSN do UJK, źródła do badań nad kadrą naukowo-dydaktyczną w zasobie Archiwum Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach (1969–2012)*, „Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne” 2014, t. 3, s. 182–186; A. Łosowska, *Archiwum uniwersyteckie...*, 431–433

¹⁸ *Zarys dziejów Wydziału Prawa Uniwersytetu w Poznaniu 1919–2004*, red. K. Krasowski, Poznań 2004.

wkradła się także w nazwisko autora opracowania *Wprowadzenie do informacji naukowej dla archiwistów*¹⁹.

Opisane usterki obniżają w pewnym stopniu ocenę pracy, chociaż nie odbierają jej wartości merytorycznej. Jeszcze raz trzeba podkreślić benedyktyńską pracę, jaką wykonała Autorka, śledząc zwłaszcza wszystkie formalno-prawne i strukturalne przemiany uczelni, a także charakteryzując zasób AUAM. Wprowadzając do obiegu naukowego informacje o Archiwum Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Autorka zrealizowała założony we wstępie cel pracy.

Monika Marcinkowska
(Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach)

---

¹⁹ Prawidłowo: M. Gołombiowski, *Wprowadzenie do informacji naukowej dla archiwistów*, Toruń 1991.